XARAMPIÓ. Comunicat dirigit al personal d'atenció sanitària
5 de març de 2025

Situació epidemiològica

Des de fa dos anys, els casos de xarampió han augmentat arreu del món. A la UE/EEE, la taxa d'incidència per milió d'habitants des de maig de 2023 fins a abril de 2024 va ser de 23,9. **El 87,2 % casos no havien rebut cap dosi de la vacuna contra el xarampió**, el 8,2 % n'havien rebut una dosi i el 4,4 % n'havien rebut dues dosis o més. Al gràfic següent es mostra el nombre de casos per grup d'edat, a la **UE/EEA durant l'any 2023**, en funció de la pauta vacunal contra el xarampió de la persona afectada:

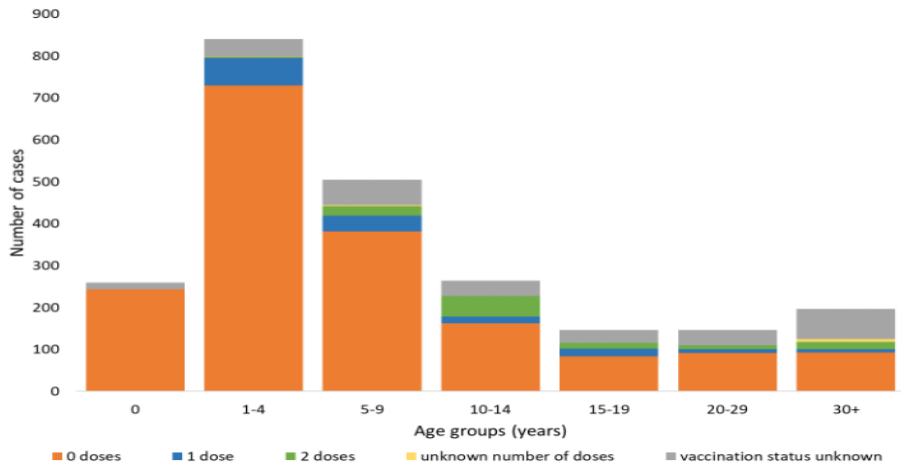

Font: ECDC. Threat assessment brief: Measles on the rise in the EU/EEA - Considerations for public health response. 2024. Disponible en: https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/threat-assessment-brief-measles-rise-eueea-considerations-public-health-response

Al nostre país, el 2024 n'hi va haver 215 casos confirmats (426 sospitosos), i el 2025, fins al dia 5 de març, ja se n'han notificat 219 casos i confirmat 123 (d'aquests, 3 a les Illes Balears).

Pel que fa al 2025:

C. de Jesús, 38 A
07010 Palma
Tel. 971 17 74 00
salut.caib.es

- El **72,2 % dels casos confirmats de xarampió no estaven vacunats**, el 9,7 % havien rebut una sola dosi i el 18,1 % havien rebut la pauta completa (només adults).

- Dels 123 casos confirmats, 93 són importats o relacionats amb la importació, la majoria (79,5 %) procedeixen del Marroc, però també n'hi ha d'altres països com Romania o el Sud-est asiàtic.

- A les Illes Balears ja s'han detectat tres casos, dos en viatgers procedents del Marroc (un adult i un bebè) i un cas procedent del Vietnam (adult).

- Des de l'inici del 2025 s'han produït 8 brots oberts a 5 comunitats autònomes espanyoles. Un d'aquests brots ha ocasionat ja 48 casos confirmats al País Basc.

- En algunes comunitats hi ha **transmissió en grups de població no vacunada, procedents d'altres països, especialment de Romania**, on hi ha nivells alts de transmissió. La transmissió es troba especialment relacionada amb treballadors del sector agrícola que es desplacen d'unes comunitats autònomes a altres.

Al nostre àmbit, les Illes Balears, l'any 2019 se'n va notificar un cas; del 2020 al 2021, cap; el 2022, un cas importat de l'Índia; el 2023, un cas; el 2024, sis casos (brot importat de Romania), i el 2025 ja se n'han notificat tres **casos fins a la data d'avui**.

Aquest nombre, com a nombre en si, no és alarmant, però l'augment de casos del darrer any i la situació epidemiològica a Espanya i al món ens obliga a estar a l'aguait, ja que està augmentant una malaltia contagiosa, que pot evolucionar greu i a la qual es poden aplicar mesures de prevenció, entre les quals la vacunació és fonamental. De fet, el programa de vacunació ha permès protegir població exposada al virus. No hem d'oblidar que el xarampió avui pot afectar més freqüentment adults no vacunats, i de forma clínica més greu.

Situació actual sobre la indicació de vacunació

Aquest virus té una capacitat infectiva molt elevada (R_0 entre 6 i 18 al nostre medi, depenent de la cobertura vacunal). A pesar que la probabilitat d'exposició al virus augmenta, el risc d'infecció de la població general a Espanya es considera baixa a causa de les elevades cobertures de vacunació. Ara bé, cal tenir present que, **com més probabilitats d'exposició, més probabilitats de transmissió en grups susceptibles en què no s'han assolit cobertures de vacunació adequades.**

Es consideren grups de risc:

1. **Les persones nascudes a partir del 1978** sense evidència d'immunitat (sobre la base dels resultats del *2.º Estudio de seroprevalencia en España*, de 2021, els quals mostren que les persones nascudes abans del 1977 estan protegides davant el xarampió, probablement per haver patit la malaltia).

2. **Persones amb infecció pel VIH amb ≤ 200 cèl·lules/µl** sense evidència d'immunitat.

3. **Personal sanitari** sense documentació d'haver rebut dues dosis de la vacuna o sense evidència d'immunitat contra el xarampió.

A escala individual, les **persones** que tenen **algun tipus d'immunosupressió** i la **població infantil** són més susceptibles de partir complicacions i malaltia greu.

Atesa la situació epidemiològica internacional actual, les Ponències de Vigilància Epidemiològica, de Programa i Registre de Vaccinacions i d'Alertes i Plans de Preparació i Resposta davant la Situació d'Augment dels Casos de Xarampió **fan les recomanacions següents sobre el vaccí contra el xarampió:**

1. Mantenir una **cobertura** de vacunació sistèmica per damunt el **95 %.**

2. Implementar estratègies específiques de vacunació:

   a) **Personal de centres sanitaris**: si no documenten la vacunació contra el xarampió mitjançant dues dosis separades entre si almenys quatre setmanes, s'han de vacunar, independentment de l'edat i l'àrea de treball.

   b) En cas d'emergència, com ara brots o viatges internacionals, es pot vacunar a partir dels sis mesos d'edat, tenint en compte que després s'han d'administrar les dues dosis recomanades en el calendari de vacunació sistemàtica.

   c) **Convé aprofitar les visites als centres sanitaris**, incloent-hi els de prevenció de riscs laborals, per **revisar l'estat de vacunació**, segons l'edat i les condicions de risc.

   d) Als centres de vacunació internacional també **s'ha de revisar l'estat vacunal dels viatgers**, especialment si la destinació està identificada com a país amb incidència de xarampió elevada.

3. Promoure la **informació a la ciutadania** sobre la malaltia, la **prevenció mitjançant la vaccinació** i el mecanisme de transmissió de la infecció, així com les recomanacions que s'han de seguir en cas que n'apareguin símptomes.

Recomanació sanitària

Tots els professionals d'atenció primària han de saber que hi ha un brot epidèmic de xarampió molt important al Marroc i han d'estar alerta per la possible arribada de casos en residents a les Illes Balears que hi hagin viatjat. Per altra banda, atenció primària i els centres de vacunació internacional han de tenir en compte el risc de xarampió perquè recomanin revisar —i, si escau, vacunar— els futurs viatgers contra el xarampió.

A més de les recomanacions esmentades anteriorment, la Direcció General de Salut Pública sol·licita la **col·laboració de tot el personal sanitari de les Illes Balears:**

1. **S'han d'extremar les mesures per a la detecció de casos de xarampió:**

    a) Identificació precoç. Encara que sigui una persona correctament vacunada, cal valorar el diagnòstic diferencial dels exantemes febrils.

    b) S'han de prendre mostres de sang, orina i exsudat faringi per al diagnòstic de laboratori. Si és possible, cal sol·licitar una PCR de xarampió el dia de la visita. Podeu consultar la presa de mostres correcta a *www.epidemiologia.caib.es*.

    c) No espereu la confirmació del cas per notificar-lo.

    d) El full de notificació (disponible a *www.epidemiologia.caib.es*) s'ha d'emplenar totalment, i és fonamental la informació sobre els contactes durant el període de transmissibilitat si hi ha hagut viatges o si s'han fet servir mitjans de transport.

    e) Enviau immediatament el full de notificació emplenat amb contrasenya a *vigilancia@dgsanita.caib.es*

2. **En cas de sospita, preneu almenys les mesures de prevenció següents:**

    a) Tingueu la persona a una zona aïllada i airejada, preferentment una habitació individual.

    b) Emprau els equips de protecció individual.

    c) Si requereix ingrés hospitalari, preneu mesures de precaució de transmissió aèria. Si no requereix ingrés hospitalari, se li han d'indicar les mesures de control de la infecció.

Per a la definició de cas i ampliació de les actuacions, consultau *www.epidemiologia.caib.es*

La mesura més eficaç contra el xarampió és la vacunació.

Referències bibliogràfiques

CENTRE DE COORDINACIÓ D'ALERTES I EMERGÈNCIES SANITÀRIES. Ministeri de Sanitat. *Evaluación rápida de riesgo. Implicaciones para España del aumento de casos y brotes de sarampión a nivel mundial y europeo*. 17 de junio de 2024.

ECDC. Threat assessment brief: Measles on the rise in the EU/EEA - Considerations for public health response. 2024; Disponible en: *https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/threat-assessment-brief-measles-rise-eueea-considerations-public-health-response*

MINISTERI DE SANITAT. *2.º Estudio de seroprevalencia en España*. 2021. Disponible en: *https://www.sanidad.gob.es/areas/promocionPrevencion/vacunaciones/comoTrabajamos/EstudioSeroprevalencia.htm*

Recomendaciones de las Ponencias de Vigilancia Epidemiológica, del Programa de Registro de Vacunaciones y de Alertas y Planes de Preparación y Respuesta ante la Situación de Aumento de Casos de Sarampión. 26/06/2024.

SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA MALALTIA. Direcció General de Salut Pública. Conselleria de Salut. Govern de les Illes Balears. Calendari vacunal al llarg de tota la vida. 2024. Disponible a: *https://www.caib.es/sites/vacunacions/ca/portada-61395/*